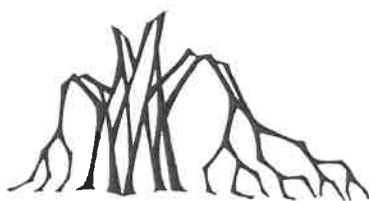

קהלת
ecclesi-
astes

(koheleth)

THE words of Koheleth^a son of David, king in Jerusalem.

- 2 Utter futility! —said Koheleth—
Utter futility! All is futile!
- 3 What real value is there for a man
In all the gains^b he makes beneath the sun?
- 4 One generation goes, another comes,
But the earth remains the same forever.
- 5 The sun rises, and the sun sets—
And glides^c back to where it rises.
- 6 Southward blowing,
Turning northward,
Ever turning blows the wind;
On its rounds the wind returns.
- 7 All streams flow into the sea,
Yet the sea is never full;
To the place [from] which they flow
The streams flow back again.^d
- 8 All such things are wearisome:
No man can ever state them;
The eye never has enough of seeing,
Nor the ear enough of hearing.
- 9 Only that shall happen
Which has happened,
Only that occur
Which has occurred;
There is nothing new
Beneath the sun!
- 10 Sometimes there is a phenomenon of
which they say, "Look, this one is new!"—
it occurred long since, in ages that went by
before us. 11 The earlier ones are not re-

קהלת ecclesiastes

1 דברי קהלת בן-דוד מלך
2 בירושלם: הבל הבלים
אמר קהלת הבל הבלים
3 הבל הבל: מה-יתרון לאדם
בכל-עמלו שיעמל תחת
4 השמש: דור הלך ודור בא
5 והארץ לעולם עמדת: וזרח
השמש ובא השמש ואל-
מקומו שואף וזרח הוא שם:
6 הולך אל-דרום וסובב אל-
צפון סובב | סבב הולך
הרוח ועל-סביבותיו שב
7 הרוח: כל-הנחלים הולכים
אל-הים והים אינו מלא
אל-מקום שהנחלים הולכים
שם הם שבים ללכת:
8 כל-הדברים יגעים לא-
יוכל איש לדבר לא-חשבע
עין לראות ולא-תמלא און
9 משמע: מה-שיהיה הוא
שיהיה ומה-שנעשה הוא
שנעשה ואין כל-חדש תחת
10 השמש: יש דבר שיאמר
ראה-נה חדש הוא כבר היה
לעלמים אשר היה מלפנינו:
11 אין זכרון לראשנים וגם
לאחרנים שיהיו לא-יהיה
להם זכרון עם שיהיו

that opportu
prise (not or
their kings)
only lived fo
can't take it
skepticism is
times.

Now, of
self-made m
proves it. If
of Ben Sira"
the fact that
whereas the
would like t
did not favo
was largely
regard it as
manner in v
should be h
we should r

BIBLIOGRAPHY
H. L. Ginsl
Harvard, 19
Bible, New

^a Probably "the Assembler," i.e. of hearers or of sayings;
cf. 12. 9-11

^b So Rashbam. The Heb 'amal usually has this sense in
Koheleth; cf. Psalm 105.44

^c So Targum; cf. Bereshith Rabbah on Gen. 1.17

^d According to popular belief, through tunnels; so Targum
and Rashi

membered; so too those that will occur later ^e-will no more be remembered than^e those that will occur at the very end.

¹²I, Koheleth, was king in Jerusalem over Israel. ¹³I set my mind to study and to probe with wisdom all that happens under the sun. —An unhappy business, that, which God gave men to be concerned with! ¹⁴I observed all the happenings beneath the sun, and I found that all is futile and pursuit of wind:

¹⁵ A twisted thing that cannot be made straight,

A lack that cannot be made good.

¹⁶I said to myself: "Here I have grown richer and wiser than any that ruled before me over Jerusalem, and my mind has zealously absorbed wisdom and learning."

¹⁷And so I set my mind to appraise wisdom and to appraise madness and folly. And I learned—that this too was pursuit of wind:

¹⁸ For as wisdom grows, vexation grows;
To increase learning is to increase heart-ache.

2 I said to myself, "Come, I will treat you to merriment. Taste mirth!" That too, I found, was futile.

² Of revelry I said, "It's mad!"
Of merriment, "What good is that?"

³I ventured to tempt my flesh with wine and to grasp folly, while letting my mind direct with wisdom, to the end that I might learn which of the two was better for men to practice in their few days of life under heaven. ⁴I multiplied my possessions. I built myself houses and I planted vineyards.

^e Lit. "will not be remembered like . . .". For 'im meaning "like," cf. Eccles. 2.16; 7.11; Job 9.26

^f Lit "tending," from root *ra'ah* "to shepherd"

¹² לְאַחֲרָנָה: אֲנִי קֹהֵלֶת הָיִיתִי
מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם:
¹³ וְנָתַתִּי אֶת-לִבִּי לְדַרְוֹשׁ
וּלְתוֹר בְּחִקְמָה עַל כָּל-אֲשֶׁר
נַעֲשֶׂה תַחַת הַשָּׁמַיִם הוּא |
עֵינֵי רֵעַ נָתַן אֱלֹהִים לְבִנִּי
¹⁴ הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ: רָאִיתִי
אֶת-כָּל-הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשָׂו
תַּחַת הַשָּׁמַיִם וְהִנֵּה הַכֹּל הִבֵּל
¹⁵ וְרִעוּת רוּחַ: מַעֲנוֹת לֹא-יֻכָּל
לְחַקֵּן וְחִסְרוֹן לֹא-יֻכָּל
¹⁶ לְהַקְנוֹת: דִּבַּרְתִּי אֲנִי עִם-
לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי
וְהוֹסַפְתִּי חִקְמָה עַל כָּל-
אֲשֶׁר-הָיָה לִפְנֵי עַל-יִרְוּשָׁלַם
וּלְבִי רָאָה הַרְבֵּה חִקְמָה
¹⁷ וְדַעַת: וְאֶתְנָה לְבִי לְרַעַת
חִקְמָה וְדַעַת הִלְלוֹת וְשִׁבְלוֹת
יִדְעֵתִי שֶׁגַּם-זֶה הוּא רַעֲיוֹן
¹⁸ רוּחַ: כִּי בָלָב חִקְמָה רַב-
כָּעֵס וְיוֹסִיף הָעֵת יוֹסִיף
מִכְאוֹב:

ב ¹ אִמַּרְתִּי אֲנִי בְלִבִּי לְכַהֲנָא
אֲנֻסְכָּה בְשִׁמְחָה וּרְאָה בְטוֹב
² וְהִנֵּה גַם-הוּא הִבֵּל: לְשִׁחּוֹק
אִמַּרְתִּי מִהוֹלֵל וּלְשִׁמְחָה
³ מִה-זֶה עֲשֶׂה: תָּרַתִּי בְלִבִּי
לְמַשׁוֹד בֵּינוֹן אֶת-בְּשָׂרִי וּלְבִי
נָתַן בְּחִקְמָה וּלְאֵחָיו בְּסִבְלוֹת
עַד | אֲשֶׁר אֶרְאֶה אִי-זֶה טוֹב
לְבִנִי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה תַחַת
הַשָּׁמַיִם מִסָּפֵר יָמֵי חַיָּיהֶם:
⁴ הִגְדַּלְתִּי מַעֲשֵׂי בְנֵיתִי לִי בְתוֹמִים

⁵ וְנָתַתִּי לִי בְרָמָה
נְנוֹת וּפְרִדָּסִים
⁶ עֵץ כָּל-פְּרִי
בְּרִכוֹת מַיִם |
⁷ יַעַר צוֹמֶחַ |
עֲבָרִים וּשְׂפָה
הָיָה לִי גַם מִן
הַרְבֵּה הָיָה |
⁸ לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם
גַּם-כֶּסֶף וְחָדָב
וְהַמְדִּינוֹת עַל
וְשִׁרֹת וְחַעֲנָן
⁹ שָׂרָה וְשָׂדֵה
וְהוֹסַפְתִּי מִן
בִּירוּשָׁלַם אֶף
¹⁰ לִי: וְכָל אֲשֶׁר
אֲצַלְתִּי מִן
אֶת-לִבִּי מִן
לְבִי שָׁמַח מִן
הָיָה חִלְקִי
¹¹ וּפְנִיתִי אֲנִי בּוֹ
יָדִי וּבַעֲמֹלִי
וְהִנֵּה הִבֵּל |
וְאֵין יִתְרוֹן
¹² וּפְנִיתִי אֲנִי
וְהוֹלָלוֹת וְכֹ
הָאָדָם שִׁבְבוּ
אֶת אֲשֶׁר-
¹³ וְרָאִיתִי אֶן
לְחִקְמָה
כִּי־תָרוֹן הָאֵ
¹⁴ הַחֲכָם עֵינָיו
בְּחַשׁוֹד הוֹלֵךְ
שֶׁמֶקְרָה אֵן

⁵I laid out gardens and groves, in which I planted every kind of fruit tree. ⁶I constructed pools of water, enough to irrigate a forest shooting up with trees. ⁷I bought male and female slaves, and I acquired stewards. I also acquired more cattle, both herds and flocks, than all who were before me in Jerusalem. ⁸I further amassed silver and gold and treasures of kings and provinces; and I got myself male and female singers, as well as the luxuries of commoners—coffers^a and coffers of them. ⁹Thus, I gained more wealth than anyone before me in Jerusalem. In addition, my wisdom remained with me:¹⁰I withheld from my eyes nothing they asked for, and denied myself no enjoyment; rather, I got enjoyment out of^b all my wealth. And that was all I got out of my wealth.

¹¹Then my thoughts turned to all the fortune my hands had built up, to the wealth I had acquired and won—and oh, it was all futile and pursuit of wind; there was no real value under the sun! ¹²^cFor what will the man be like who will succeed^d—the one who is ruling^d over what was built up long ago?

My thoughts also turned to appraising wisdom and madness and folly. ¹³I found that

Wisdom is superior to folly

As light is superior to darkness;

¹⁴ A wise man has his eyes in his head,

Whereas a fool walks in darkness.

But I also realized that the same fate awaits

^a The Heb *shiddah* occurs only here in the Bible; in the Mishnah it designates a kind of chest

^b Septuagint and a few Heb manuscripts have "(in exchange) for"; cf. 2.24; 3.13, 22; 5.17

^c The order of the two sentences in this verse is reversed in the translation for clarity

^d Change of vocalization yields "me, and who is to rule"; cf. vv. 18–19

קהלת ecclesiastes

2.5

⁵ וַתַּעֲמִי לִי בָרָמִים: עָשִׂיתִי לִי
נִנּוֹת וּפְרָדִסִּים וַתַּעֲמִי בָהֶם
⁶ עֵץ כָּל-פְּרִי: עָשִׂיתִי לִי
בְּרִכּוֹת מַיִם לְהִשְׁקוֹת מִלֵּם
⁷ יָעַר צֹמֶחַ עֲצִים: קָנִיתִי
עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי-בֵית
הָיָה לִי נֶם מִקְנֶה בְּקָר וּצֹאן
הִרְבֵּה הָיָה לִי מִכָּל שֶׁהָיוּ
⁸ לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם: בְּנִסְתִּי לִי
גַם-בְּסֹף תְּהוֹב וּסְגִלַת מְלָכִים
וְהַמְדִּינֹת עָשִׂיתִי לִי שָׁרִים
וְשָׂרוֹת וְחַעֲנֻנֹת בְּנֵי הָאָדָם
⁹ שָׂרָה וְשָׂדֵרוֹת: וְנָגַדְתִּי
וְהוֹסַפְתִּי מִכָּל שֶׁהָיָה לִפְנֵי
בִירוּשָׁלַם אֶף חֲכָמָתִי עָמְדָה
¹⁰ לִי: וְכָל אֲשֶׁר שָׂאֻלוּ עֵינֵי לֹא
אֶצְלָתִי מִהֶם לֹא-מִנַּעְתִּי
אֶת-לִבִּי מִכָּל-שִׂמְחָה כִּי-
לִבִּי שָׂמַח מִכָּל-עֲמָלִי וְהָיָה
חִלְקִי מִכָּל-עֲמָלִי:
¹¹ וּפְנִיתִי אֲנִי בְּכָל-מַעֲשֵׂי שִׁעְשִׁי
יָדִי וּבְעֵמָל שִׁעְמָלְתִּי לַעֲשׂוֹת
וְהָיָה הַכָּל הַכָּל וְרַעוּת רוּחַ
וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמַשׁ:
¹² וּפְנִיתִי אֲנִי לְרָאוֹת חֲכָמָה
וְהוֹלָלוֹת וּסְבָלוֹת כִּי אֵין מֶה
הָאָדָם שִׁיבֹא אַחֲרֵי הַמָּלָךְ
אֶת אֲשֶׁר-כָּבֵד עָשָׂהוּ:
¹³ וְרָאִיתִי אֲנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן
לְחֲכָמָה מִן-הַסְּבָלוֹת
כִּי יִתְרוֹן הָאֹר מִן-הַחֹשֶׁךְ:
¹⁴ הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל
בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וַיִּרְעֵתִי גַם-אֲנִי
שִׁמְקָרָה אַחֲרֵי יִקְרָה אֶת-

membered; so later^e will no : those that will

¹²I, Koheleth Israel. ¹³I set probe with wis the sun. —An u God gave mer observed all t sun, and I foun of wind:

¹⁵ A twisted straight,

A lack that

¹⁶I said to 1 richer and wis me over Jerus: ously absorbe

¹⁷And so I set and to apprai learned—that

¹⁸ For as wis To increas ache.

2 I said to n to merriment found, was fu
² Of revelry Of merrim

³I ventured and to grasp direct with w learn which c practice in 1 heaven.: ⁴I : built myself]

^e Lit. "will not be re "like," cf. Eccles. 2

^f Lit "tending," from

them both. ¹⁵So I reflected: "The fate of the fool is also destined for me; to what advantage, then, have I been wise?" And I came to the conclusion that that too was futile, ¹⁶because the wise man, just like^e the fool, is not remembered forever; for, as the succeeding days roll by, both are forgotten. Alas, the wise man dies, just like^e the fool!

¹⁷And so I loathed life. For I was distressed by all that goes on under the sun, because everything is futile and pursuit of wind.

¹⁸So, too, I loathed all the wealth that I was gaining under the sun. For I shall leave it to the man who will succeed me—¹⁹and who knows whether he will be wise or foolish?—and he will control all the wealth that I gained by toil and wisdom under the sun. That too is futile. ²⁰And so I came to view with despair all the gains I had made under the sun. ²¹For sometimes a person whose fortune was made with wisdom, knowledge, and skill must hand it on to be the portion of somebody who did not toil for it. That too is futile, and a grave evil. ²²For what does a man get for all the toiling and worrying he does under the sun? ²³All his days his thoughts are grief and heartache, and even at night his mind has no respite. That too is futile!

²⁴There is nothing worth-while for a man but to eat and drink and afford himself enjoyment with his means. And even that, I noted, comes from God. ²⁵For who eats and

¹⁵ כלם: ואמרתי אני בלבי
במקרה הבסיל גם-אני
יקרני ולמה חכמתי אני אז
יתר ודברתי בלבי שגם-זה
הכל: כי אין זכרון לחכם
¹⁶ עם-הבסיל לעולם בשבב
הימים הבאים הכל נשכח
ואיך ימות החכם עם-
הבסיל: ושנאתי את-החיים
כי רע עלי המעשה שנעשה
תחת השמש כי-הכל הכל
ורעות-רוח: ושנאתי את-
כל-עמלי שאני עמל תחת
השמש שאני-חנני לאדם שיהיה
אתרי: ומי יודע החכם יהיה
או סכל וישלט בכל-עמלי
שעמלתי ושחכמתי תחת
²⁰ השמש גם-זה הכל: וסבותי
אני ליאש את-לבי על כל-
העמל שעמלתי תחת השמש:
²¹ כי-יש אדם שעמלו בחכמה
ובדעת ובכשרון ולאדם
שלא עמל-בו יחננו חלקו
²² גם-זה הכל ורעה רבה: כי
מה-הנה לאדם בכל-עמלו
וברעיון לבו שהוא עמל
²³ תחת השמש: כי כל-ימיו
מכאובים ובעס ענינו גם-
בלילה לא-שכב לבו גם-זה
²⁴ הכל הוא: אין-טוב באדם
שיאכל ושתה והראה את-
נפשו טוב בעמלו גם-זה
ראיתי אני כי מיד האלהים
²⁵ היא: כי מי יאכל ומי יחוש

²⁶ חיוץ ממני
לפניו נתן
ושמחה ולו
לאספה ולבו
לפני האלה
ורעות רוח:

¹ לכל זמן ו
תחת השמיני
² עת ללדת
עת לטעת
ומוע:
³ עת להרונ
עת לפרוץ
⁴ עת לבבות
עת ספור
⁵ עת להשל
ועת כנוס
עת לחבוי
ועת לרחי
⁶ עת לבקש
עת לשמ
ועת להש
⁷ עת לקרו
עת לחשו
⁸ עת לאהב
עת מלחכ
⁹ מה-יתרון
¹⁰ הוא עמל:
אשר נתן אי
¹¹ לענות בו:
יפה בעתו
בלבם מבלי
האדם אח

^e See note on 1.11

who enjoys but myself?^f 26 To the man, namely, who pleases Him He has given^g the wisdom and shrewdness to enjoy himself^g; and to him who displeases, He has given the urge to gather and amass—only for handing on to one who is pleasing to God. That too is futile and pursuit of wind.

3 A season is set for everything, a time for every experience under heaven:^a

² A time for ^b-being born^b and a time for dying,

A time for planting and a time for uprooting the planted;

³ A time for ^c-slaying and a time for healing,^c

A time for tearing down and a time for building up;

⁴ A time for weeping and a time for laughing,

A time for wailing and a time for dancing;

⁵ A time for throwing stones and a time for gathering stones,

A time for embracing and a time for shunning embraces;

⁶ A time for seeking and a time for losing, A time for keeping and a time for discarding;

⁷ A time for ripping and a time for sewing, A time for silence and a time for speaking;

⁸ A time for loving and a time for hating; A time for war and a time for peace.

⁹ What value, then, can the man of affairs get from what he earns?^h 10 I have observed the business that God gave man to be concerned with: 11 He brings everything to pass precisely at its time; He also puts eternity

קהלת ecclesiastes

2.26

26 חוץ ממני: כי לאדם שטוב
לפניו נתן חכמה ודעת
ושמחה ולחוטא נתן ענין
לאסף ולכנוס לחל לטוב
לפני האלהים גם-כה הקל
ורעות רוח:

1 לכל זמן ועת לכל-הפז
תחת השמים:

2 עת ללדת ועת למות
עת לטעת ועת לעקור
נטוע:

3 עת להרוג ועת לרפוא

עת לפרוץ ועת לבנות:

4 עת לבכות ועת לשחוק

עת ספור ועת רקוד:

5 עת להשליך אבנים

ועת בנוס אבנים

עת לחבוק

ועת לרחק מחבק:

6 עת לבקש ועת לאבד

עת לשמור

ועת להשליך:

7 עת לקרוע ועת לתפור

עת לחשוד ועת לדבר:

8 עת לאהב ועת לשנא

עת מלחמה ועת שלום:

9 מה-יתרון העושה באשר

10 הוא עמל: ראיתי את-הענין

אשר נתן אלהים לבני האדם

11 לענות בו: את-הכל עשה

יפה בעתו גם את-העלם נתן

בלבם מבלי אשר לא-ימצא

האדם את-המעשה אשר-

them both. 15S fool is also do vantage, then, came to the c futile, 16because the fool, is no the succeeding gotten. Alas, the fool!

17And so I lo by all that go everything is f

18So, too, I was gaining u it to the man who knows foolish?—and that I gained l sun. That too view with des under the su whose fortun knowledge, at the portion of it. That too is what does a r worrying he c days his thou and even at r That too is fu

24There is r but to eat anc joyment with noted, comes

^f Some mss. and ancient versions read *mimmennu* "by His doing"

^{g-g} Lit. "wisdom and knowledge and enjoyment"

^a I.e. all human experiences are preordained by God; see v. 11

^{b-b} Lit. "giving birth"

^{c-c} Emendation yields "wrecking . . . repairing"; cf. I Ki. 18.30

^e See note on 1.11

הִירָדָת הִיא
וְרֵאִיתִי כִּי אֵין
יִשְׁמַח הָאָדָם
הוּא חֵלְקוֹ
לִרְאוֹת בְּמָה

וְשָׁבִתִּי אֲנִי וְאֵין
הַעֲשָׂקִים אֲשֶׁר
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
וְאֵין לָהֶם
עֲשִׂיָּהֶם כִּי
מִנְחָם: וְשָׁבִתִּי
שֶׁבֶכֶר מִחוּץ
תְּפִלָּה חַיִּים
מִשְׁנֵיהֶם אֵת
הִיָּה אֲשֶׁר י
הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה
תַּחַת הַשָּׁמַיִם
אֶת־כָּל־עַמִּי
כִּשְׁרוֹן הַמֶּנֶּה
קִנְיַת־אִישׁ
הַכֵּל וְרֵעוֹת
חֶבֶק אֶת־יָדוֹ
בְּשִׁרְיוֹ: טוֹב
מִמָּלָא חֲפֵנִי
רוּחַ: וְשָׁבִתִּי
תַּחַת הַשָּׁמַיִם
שְׁנֵי גִבּוֹרִים
קִזְּזוּ לְכָל־יָד
לֹא־תִשָּׁבַע
עֲמֹל וּמַחַ
מִטּוֹבָה גִּם־יָד
הוּא: טוֹבִי
הָאֶחָד אֲשֶׁר

in their mind,^d but without man ever guessing, from first to last, all the things that God brings to pass. ¹²Thus I realized that the only worth-while thing there is for them is to enjoy themselves and do what is good^e in their lifetime; ¹³also, that whenever a man does eat and drink and get enjoyment out of all his wealth, it is a gift of God.

¹⁴I realized, too, that whatever God has brought to pass will recur evermore:

Nothing can be added to it

And nothing taken from it—

and God has brought to pass that men revere Him.

¹⁵What is occurring occurred long since, And what is to occur occurred long since: and God seeks the pursued. ¹⁶And, indeed, I have observed under the sun:

Alongside justice there is wickedness,

Alongside righteousness there is wickedness.

¹⁷I mused: "God will doom both righteous and wicked, for ^gthere is^g a time for every experience and for every happening."

¹⁸So I decided, as regards men, to dissociate them [from] the divine beings and to face the fact that they are beasts.^h ¹⁹For in respect of the fate of man and the fate of beast, they have one and the same fate: as the one dies so dies the other, and both have the same life-breath; man has no superiority over beast, since both amount to nothing.

²⁰Both go to the same place; both came from dust and both return to dust. ²¹Who knows if a man's life-breath does rise upward and if a beast's breath does sink down into the earth?

^d I.e. He preoccupies man with the attempt to discover the times of future events; cf. 8.17

^e I.e. what the author has already concluded (2.24) is good

^f Meaning of parts of verse uncertain

^{g-h} Shift of a diacritical point yields "He has set"

^h Contrast Ps. 8.5-6

עָשָׂה הָאֱלֹהִים מִרְאֵשׁ וְעַד־
¹² סוּף: יָדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב בָּם
כִּי אִם־לְשִׂמּוֹחַ וּלְעֲשׂוֹת טוֹב
¹³ בְּחַיּוֹ: וְגַם כָּל־הָאָדָם
שִׂיאֵכֵל וְשִׂתָּה וְרָאָה טוֹב
בְּכָל־עֲמָלוֹ מִתַּחַת אֱלֹהִים
¹⁴ הִיא: יָדַעְתִּי כִּי כָל־אֲשֶׁר
יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה
לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְחֻסְיָהּ
וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגִרָע וְהָאֱלֹהִים
עָשָׂה שִׁירָאוֹ מִלְּפָנָיו: מִה־
שָׁהִיָּה כִּבְרָה הוּא וְאֲשֶׁר לְהוֹת
כִּבְרָה הִיָּה וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ
¹⁶ אֶת־נִרְדָּף: וְעוֹד רֵאִיתִי
תַּחַת הַשָּׁמַיִם מִקּוֹם הַמִּשְׁפָּט
שָׁמָּה הָרָשָׁע וּמִקּוֹם הַצַּדִּיק
שָׁמָּה הָרָשָׁע: אֲמַרְתִּי אֲנִי
בְּלִבִּי אֶת־הַצַּדִּיק וְאֶת־
הָרָשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי־
עַתָּה לְכָל־חֹפֶץ וְעַל כָּל־
הַמַּעֲשֵׂה שֵׁם: אֲמַרְתִּי אֲנִי
בְּלִבִּי עַל־דִּבְרֵת בְּנֵי הָאָדָם
לְבָרֶם הָאֱלֹהִים וּלְרְאוֹת
¹⁹ שָׁהִם־בְּהִמָּה הִמָּה לָהֶם: כִּי
מִקְרָה בְּנֵי־הָאָדָם וּמִקְרָה
הַבְּהִמָּה וּמִקְרָה אֶחָד לָהֶם
בְּמוֹת זֶה בֶּן מוֹת זֶה וְרוּחַ
אֶחָד לְכָל וּמוֹתָר הָאָדָם מִן־
הַבְּהִמָּה אֵין כִּי הַכֵּל הַכֵּל:
²⁰ הַכֵּל הוֹלֵךְ אֶל־מִקּוֹם אֶחָד
הַכֵּל הִיָּה מִן־הָעֶפֶר וְהַכֵּל
²¹ שָׁב אֶל־הָעֶפֶר: מִי יוֹדַע
רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הֵעֲלָה הִיא
לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהִמָּה

22I saw that there is nothing better for man than to enjoy his possessions, since that is his portion. For who can enable him to see what will happen afterward?

4 I further observed^a all the oppression that goes on under the sun: the tears of the oppressed, with none to comfort them; and the power of their oppressors—with none to comfort them. ²Then I accounted those who died long since more fortunate than those who are still living; ³and happier than either are those who have not yet come into being and have never witnessed the miseries that go on under the sun.

⁴I have also noted that all labor and skillful enterprise come from men's envy of each other—another futility and pursuit of wind!

⁵ [True,]

The fool folds his hands together^b
And has to eat his own flesh.

⁶ [But no less truly,]

Better is a handful of gratification

Than two fistfuls of labor which is pursuit of wind.

⁷And I have noted this further futility under the sun: ⁸the case of the man who is alone, with no companion, who has neither son nor brother; yet he amasses wealth without limit, and his eye is never sated with riches. For whom, now, ^cis he amassing it while denying himself^c enjoyment? That too is a futility and an unhappy business.

⁹"Two are better off than one, in that they have greater^e benefit from^e their earn-

^a Cf. 3.16

^b I.e. does not work; cf. Prov. 6.10; 24.33

^c Lit. "am I amassing . . . myself"

^d 4.9-5.8 consists of a series of observations of which each one is introduced by some slight association with what precedes. The theme of 4.4-8 is not resumed until 5.9

^e Emendation yields "hope for"; cf. 2.20

קהלת ecclesiastes

3.22

הִירָדָתְּ הִיא לְמִשָּׁה לְאַרְצִי:
²²וְרֵאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר
יִשְׁמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׁיו כִּי—
הוּא חָלָקוֹ כִּי מִי יְבִיאֵנוּ
לְרֹאוֹת בְּמָה שִׁיהִיָּה אַחֲרָיו:

ד ¹וְשָׁבֹתִי אֲנִי וְאָרָאָה אֶת-כָּל-
הַעֲשָׂקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת
הַשָּׁמַיְמָה וְדַמְעַת הַעֲשָׂקִים
וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיד
עֲשִׂיקָהֶם כֹּה וְאֵין לָהֶם
²מְנַחֵם: וְשָׁבֹתִי אֲנִי אֶת-הַמִּתִּים
שֶׁבְּכָר מָתוּ מִן-הַחַיִּים אֲשֶׁר
³הָמָּה חַיִּים עֲרֹנָה: וְטוֹב
מִשְׁנִיָּהֶם אֶת אֲשֶׁר-עָרְנוּ לֹא
הָיָה אֲשֶׁר לֹא-רָאָה אֶת-
הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
⁴תַּחַת הַשָּׁמַיִם: וְרֵאִיתִי אֲנִי
אֶת-כָּל-עֵמֶל וְאֶת כָּל-
כַּשְׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה כִּי הוּא
קִנְיָת־אִישׁ מִרְעָהוּ גַם-זֶה
⁵הֵבֵל וְרֵעוֹת רֵיחַ: הַכְּסִיל
חִבֵּק אֶת-יָדָיו וְאֵבֵל אֶת-
⁶כַּשְׁרוֹ: טוֹב מִלֹּא כָף נֹחַת
מִמֶּלֶךְ חֲפָנִים עֵמֶל וְרֵעוֹת
⁷רֵיחַ: וְשָׁבֹתִי אֲנִי וְאָרָאָה הֵבֵל
⁸תַּחַת הַשָּׁמַיִם: יֵשׁ אַחֵד וְאֵין
שְׁנֵי גַם בֵּן וְאָח אֵין-לּוֹ וְאֵין
קֵץ לְכָל-עֵמֶלָו גַּם-עֵינָיו
לֹא-תִשְׁבַּע עֹשֶׂר וּלְמִי אֲנִי
עֵמֶל וּמַחְסֹר אֶת-נַפְשִׁי
מִטּוֹבָה גַם-זֶה הֵבֵל וְעֵינֵי רַע
⁹הוּא: טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן-
הָאֶחָד אֲשֶׁר יִשְׁ-לָהֶם שָׁבֹר

in their min-
ing, from fu-
brings to p-
only worth-
to enjoy th-
in their lifet
does eat an
of all his w

¹⁴I realiz-
brought to
Nothing
And not
and God ha
Him.

¹⁵What i-
And wh-
and God se
I have obse
Alongsid
Alongsid
ness.

¹⁷I mused:
and wicke
experience

¹⁸So I de
sociate the
to face the
respect of
beast, they
the one die
the same li
over beast

²⁰Both go
from dust
knows if a
and if a be
the earth?

^d I.e. He preoccupi-
times of future ev

^e I.e. what the aut

^f Meaning of parts

^g Shift of a diacri

^h Contrast Ps. 8.5-1

בכסילים 4
שלים: טוב 4
משתדור ול 5
תתן את-פין
בשרה ואל
המלאך כי
יחצר האל
והכל את-נ 6
ברב חל
ורברים הו
האלהים ירו 7
תול משפט
במדינה אי
החפץ כי
שמר ונבדיב 8
ארץ בפל 1
נעדר: אהב 9
כסף ומי- 10
תבואה נם-
הטובה רבו
בשרו לבי
ראית עיניו 11
העבד או
הרבה יאבני
איננו מניח 12
חוליה ראוי
עשר שמור
ואבד העשו 13
והוליד בון
כאשר יצא 14
ישוב ללכה
לא-ישאבני
ונם-זה רעו 15
שבת בן ילן

ings. ¹⁰For should they fall, one can raise the other; but woe betide him who is alone and falls with no companion to raise him! ¹¹Further, when two lie together they are warm; but how can he who is alone get warm? ¹²Also, if one attacks, two can stand up to him. A threefold cord is not readily broken!

¹³Better a poor but wise youth than an old but foolish king who no longer has the sense to heed warnings. ¹⁴For the former can emerge from a dungeon to become king; while the latter, even if born to kingship, can become a pauper.^f ¹⁵[However,] I reflected about ^g-all the living who walk under the sun with ^g that youthful successor who steps into his place. ¹⁶Unnumbered are the multitudes of all those who preceded them;^h and later generations will not acclaim him either.ⁱ For that^j too is futile and pursuit of wind.

¹⁷ ^k-Be not overeager to go ^k to the House of God: more acceptable is obedience than the offering of fools, for they know nothing [but] to do wrong.

5 Keep your mouth from being rash, and let not your throat^a be quick to bring forth speech before God. For God is in heaven and you are on earth; that is why your words should be few. ²Just as dreams come with much brooding, so does foolish utterance come with much speech. ³When you make a vow to God, do not delay to fulfill it. For He has no pleasure in fools; what you vow,

^f Taking *rash* as a verb; cf. Ps. 34.11

^{g-h} I.e. "the contemporaries of"

^h And so never heard of the gifted youth

ⁱ For despite his wisdom, he too will be forgotten; cf. 2.16

^j I.e. the advantage of wisdom over folly

^{k-k} Lit. "Guard your foot when it [or, you] would go"

^a Heb *leb*, lit. "heart," sometimes designates the organ of speech; cf. Isa. 33.18; 59.13; Ps. 19.15; 49.4; Job 8.10

טוב בעמלם: כי אם-יפלו 10
האחד יקים את-חברו ואילו
האחר שיפל ואין שני
להקומו: גם אם-ישכבו 11
שנים וחם להם ולאחר איך
יהם: ואם-יחקפו האחד
השנים יעמדו נגדו ויחוט 12
המשלש לא במהרה ינתק:
טוב ילד מסבן וחכם ממלך 13
וקו וכסיל אשר לא-ירע
להזהר עוד: כי-מבית 14
הסורים יצא למלך כי גם
במלכותו נולד רש: ראיתי 15
את-כל-החיים המהלכים
תחת השמש עם הילד השני
אשר יעמד תחתיו: איז-קץ 16
לכל-העם לכל אשר-היה
לפניהם גם האחרונים לא
ישמחו-בו כי-נם-זה הכל
ורעיון רוח: שמר רגליך 17
כאשר תלך אל-בית
האלהים וקרוב לשמע מתת
הכסילים זבח כי-אינם
יודעים לעשות רע:

ח 1 אל-תבהל על-פיה ולבך
אל-ימהר להוציא דבר
לפני האלהים כי האלהים
בשמים ואתה על-הארץ
על-כן יהיו דבריה מעטים:
2 כי בא החלום ברב ענו וקול
3 כסיל ברב דברים: כאשר
תדר נדר לאלהים אל-
האחר לשלמו כי אין חפץ

fulfill. ⁴It is better not to vow at all than to vow and not fulfill. ⁵Don't let your mouth bring you into disfavor, and don't plead before the messenger^b that it was an error, ^c-but fear God^c; else God may be angered by your talk and destroy your possessions. ⁶^dFor much dreaming leads to futility and to superfluous talk.

⁷If you see in a province oppression of the poor and suppression of right and justice, don't wonder at the fact; for one high official is protected by a higher one, and both of them by still higher ones. ⁸Thus the greatest advantage in all the land is his: he controls a field that is cultivated.^e

⁹A lover of money never has his fill of money, nor a lover of wealth his fill of income. That too is futile. ¹⁰As his substance increases, so do those who consume it; what, then, does the success of its owner amount to, but feasting his eyes? ¹¹A worker's^f sleep is sweet, whether he has much or little to eat; but the rich man's abundance doesn't let him sleep.

¹²Here is a grave evil I have observed under the sun: riches hoarded by their owner to his misfortune, ¹³in that those riches are lost in some unlucky venture; and if he begets a son, he has nothing in hand.

¹⁴^g-Another grave evil is this: He must depart just as he came.^g As he came out of his mother's womb, so must he depart at last, naked as he came. He can take nothing of his wealth to carry with him. ¹⁵So what is

^b Some ancient versions read "God"

^{c-c} Moved up from v. 6 for clarity

^d Meaning of verse uncertain. Emendation yields: "Much brooding results in dreams; and much talk in futilities"; cf. v. 2

^e I.e. the high official profits from the labor of others; but meaning of verse uncertain

^f Some ancient versions have "slave's"

^{g-g} Moved up from v. 15 for clarity

קהלת ecclesiastes

5.4

בכסילים את אשר-תדר
4 שלם: טוב אשר לא-תדר
5 משהתדור ולא תשלם: אל-
תתן את-פיה לחרטיא את-
בשנה ואל-תאמר לפני
המלאך כי שנה היא למה
יקצר האלהים על-קולך
6 וחבל את-מעשה ידי: כי
ברב חלמות והבליים
ודברים הרבה כי את-
7 האלהים ירא: אם-עשק'ש
ונזל משפט וצדק תראה
במדינה אל-תתמה על-
החפץ כי גבה מעל גבה
8 שמר ונבקים עליהם: ויתרון
ארץ בכל היא מלך לשנה
9 געבר: אהב כסף לא-ישבע
כסף ומי-אהב בהמון לא
10 תבואה נס-נהגל: ברבות
הטובה רבו אוכליה ומה-
בשרון לבדליה כי אם-
11 ראית עיני: מתוקה שנת
העבד אם-מעט ואם-
הרבה יאכל והשבע לעשר
12 איננו מניח לו לישון: ישרעה
חולה ראיתי תחת השמש
עשר שמור לבדליו לרעהו:
13 ואבד העשר ההוא בענין רע
והוליד בן ואין בידו מאומה:
14 כאשר יצא מבטן אמו ערום
ישוב ללכת בשבא ומאומה
לא-ישאב עמלו שילך בידו:
15 וגם-זה רעה חולה כל-עמל
שבא בן ילד ומה-יתרון לו

ings. ¹⁰For she the other; but and falls with ¹¹Further, when warm; but how warm? ¹²Also, up to him. A broken!

¹³Better a poor but foolish king to heed warning than emerge from power while the latter become a pauper about ^g-all the with ^g that you his place. ¹⁶Un of all those who generations with that ^j too is

¹⁷ ^k-Be not over God: more an offering of fruit [but] to do with **5** Keep your tongue let not your tongue speech before and you are on should be few much brooding come with me a vow to God He has no pl

^f Taking *rash* as a verb

^{g-g} I.e. "the contemporary"

^h And so never heard

ⁱ For despite his wisdom

^j I.e. the advantage of

^{k-k} Lit. "Guard your

^a Heb *leb*, lit. "heart"

speech; cf. Isa. 33.1

היה אלה שנים פני
לא ראה הלא
7 אחר הפל הולך:
האדם לפיהו וגם
8 תמלא: כי מהי
מן הפסיל מה
9 להלך נגד הח
מראה עינים נ
גם יזה הכל וך
10 מה שהיה כבר
ונדע אשר הוא
יובל לדן עם
11 ממנו: כי ישדך
מרבים הכל
12 לאדם: כי מי
שוב לאדם בח
ימי חייו הכל ו
אשר מיניד ל
יהיה אחריו תן

1 ז טוב שם משמן טו
2 מיום הולדו:
אל בית אכל ו
בית משתה באש
כל האדם והח
8 לבו: טוב בעכ
4 ברע פנים ייטו
חכמים בבית
5 פסילים בבית ו
לשמע נערת חבו
6 שיר פסילים:
הסירים תחת הל

the good of his toiling for the wind? ¹⁶Besides, all his days ^hhe eats in darkness,^h with much vexation and grief and anger.

¹⁷Only this, I have found, is a real good: that one should eat and drink and get pleasure with all the gains he makes under the sun, during the numbered days of life that God has given him; for that is his portion. ¹⁸Also, whenever a man is given riches and property by God, and is also permitted by Him to enjoy them and to take his portion and get pleasure for his gains—that is a gift of God. ¹⁹For [such a man] will not brood much over the days of his life,ⁱ because God keeps him busy enjoying himself.

6 There is an evil I have observed under the sun, and a grave one it is for man: ²that God sometimes grants a man riches, property, and wealth, so that he does not want for anything his appetite may crave, but God does not permit him to enjoy it; instead, a stranger will enjoy it. That is futility and a grievous ill. ³Even if a man should beget a hundred children and live many years—no matter how many the days of his years may come to, if his gullet is not sated through his wealth, I say: The stillbirth, though it was not even accorded a burial,^a is more fortunate than he. ⁴Though it comes into futility and departs into darkness, and its very name is covered with darkness, ⁵though it has never seen or experienced the sun, it is better off than he—⁶yes, even if the other lived a thousand years twice over but never had his fill of enjoyment! For are not both of them bound for the same place?

^{h-h} Septuagint reads "are [spent] in darkness and mourning"

ⁱ The thought of which is depressing; see v. 16

^a Stillbirths were cast into pits or hidden in the ground in no recognizable graves; cf. v. 4 end

16 שיעמל לרוח: גם כל ימיו
בחשך יאכל וכעס הרבה
17 וחליו וקצף: הנה אשר
ראיתי אני טוב אשר יפה
לאכול ולשתות ולראות
טובה בכל עמלו | שיעמל
תחת השמש מספר ימי
חינו אשר נתן לנו האלהים
18 כי הוא חלקו: גם כל
האדם אשר נתן לנו האלהים
עשר ונכסים והשליטו לאכל
ממנו ולשאת את חלקו
ולשמוח בעמלו זה מתת
19 אלהים היא: כי לא הרבה
יזכר את ימי חייו כי
האלהים מענה בשמתת לבו:

1 ז יש רעה אשר ראיתי תחת
השמש ורבה היא על
2 האדם: איש אשר יתן לנו
האלהים עשר ונכסים וכבוד
ואינו חסר לנפשו | מכל
אשר יתאווה ולא ישליטנו
האלהים לאכל ממנו כי איש
נכרי יאכלנו זה הכל וחליו
8 רע הוא: אם יוליד איש
מאה ושנים רבות יחיה ורכב
שיהיו ימי שניו ונפשו לא
חשבע מן הטובה וגם
קבורה לא היתה לו אמרתי
4 טוב ממנו הנפל: כי בהכל
בא ובחשך ילך ובחשך שמו
5 יבסה: גם שמש לא ראה
6 ולא ידע נחת לזה מזה: ואילו

⁷ ^bAll of man's earning is for the sake of his mouth,^c yet his gullet is not sated. ⁸What advantage then has the wise man over the fool, what advantage has the pauper who knows how to get on in life?^e ⁹ ^dIs the feasting of the eyes more important than the pursuit of desire? That, too, is futility and pursuit of wind.

¹⁰ Whatever happens, it was designated long ago and it was known that it would happen; as for man, he cannot contend with what is stronger than he. ¹¹Often, much talk means much futility. How does it benefit a man? ¹²Who can possibly know what is best for a man to do in life—the few days of his fleeting life? For^e who can tell him what the future holds for him under the sun?

7 ^aA good name is better than fragrant oil, and the day of death than the day of birth.^b

²It is better to go to a house of mourning than to a house of feasting; for that is the end of every man, and a living one should take it to heart.

³Vexation is better than revelry;^c for though the face be sad, the heart may be glad. ⁴Wise men are drawn to a house of mourning, and fools to a house of merry-making.

⁵It is better to listen to a wise man's reproof than to listen to the praise of fools.

⁶For the levity^d of the fool is like the crack-

^b Cf. Prov. 16.26

^{c-c} Meaning of Heb uncertain; emendation yields "And if the gullet is not sated, (8) what advantage has the wise man over the fool, he who knows how to get on in life over the pauper?"

^d Meaning of first half of verse uncertain

^e Lit. "according to the shadow that"; cf. Qumran Aramaic *betel* and Syriac *mettol*; and see 8.13

^a The author now offers a number of practical maxims, which, however, he concludes (verses 23–24) are of limited value

^b Until a man dies, there is always danger that he may forfeit his good name

^c For empty revelry precludes real happiness: cf. 2.2

^d Emendation yields "praise" (*shbh*)

קהלת ecclesiastes

6.7

חַיָּה אֶלֶף שָׁנִים פֶּעַם מִיּוֹם וְטוֹבָה
לֹא רָאָה הָלֹא אֶל־מָקוֹם
7 אַחֵר הַכֹּל הוֹלֵךְ: כָּל־עֵמֶל
הָאָדָם לִפְיָהוּ וְגַם־הַנֶּפֶשׁ לֹא
8 חֲמָלָא: כִּי מִה־יּוֹתֵר לְחַכָּם
מִן־הַבְּסִיל מִה־לֵּעֲנִי יוֹדֵעַ
9 לְהֵלֵךְ עִנְדָּה הַחַיִּים: טוֹב
מִרְאָה שִׁינִים מִהֵלֵךְ־נֶפֶשׁ
גַּם־נֶחֱמָה הַכֹּל וְרַעוּת רוּחַ:
10 מִה־שֶּׁהָיָה בָּבֶל נִקְרָא שָׁמוֹ
וְנוֹדַע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם וְלֹא־
יֻכַּל לָדִין עִם שְׁהַתְּקִיר
11 מִמֶּנּוּ: כִּי יִשְׁדָּדְכֶם הַרְבֵּה
מִרְבִּים הַכֹּל מִה־יָּתֵר
12 לְאָדָם: כִּי מִי־יֹדֵעַ מִה־
טוֹב לְאָדָם בַּחַיִּים מִסֵּפֶר
יִמֵּי־חַיֵּי הַכֹּל וְיַעֲשֶׂם בָּצֵל
אֲשֶׁר מִי־יִנָּד לְאָדָם מִה־
יְהִי אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמַשׁ:

1 וְטוֹב שֵׁם מִשְׁמֹן טוֹב וְיָזֶם הַחַיִּים
2 מִיּוֹם הוֹלָדוֹ: טוֹב לָלֶכֶת
אֶל־בֵּית־אָבֶל מִלָּכֶת אֶל־
בֵּית מִשְׁתֶּה בְּאֲשֶׁר הוּא סוֹף
כָּל־הָאָדָם וְהָיָה יָתוֹם אֶל־
8 לִבּוֹ: טוֹב כַּעַס מִשְׁחֹק כִּי
4 בָרַע פָּנִים יֵשֵׁב לֵב: לֵב
חֲכָמִים בְּבֵית אָבֶל וְלֵב
5 בְּסִילִים בְּבֵית שְׂמִינָה: טוֹב
לִשְׁמָע נֶעֱרַח חֲכָם מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ
6 שֶׁר בְּסִילִים: כִּי בָקוֹל
הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֹּן שֹׁחֵק

the good of his toil:
sides, all his days¹
with much vexation

¹⁷Only this, I have
that one should eat
ure with all the gai
sun, during the nur
God has given him;
¹⁸Also, whenever a
property by God, a
Him to enjoy them
and get pleasure for
of God. ¹⁹For [such
much over the days
keeps him busy enj

6 There is an evil
the sun, and a gr
²that God sometime
property, and wea
want for anything
but God does not
instead, a stranger
tility and a grievous
beget a hundred
years—no matter h
years may come to
through his wealt
though it was not
is more fortunate tl
into futility and d
its very name is
⁵though it has neve
sun, it is better off
other lived a thous
never had his fill c
both of them boi

^{h-h} Septuagint reads "are [spe

ⁱ The thought of which is de

^a Stillbirths were cast into pi
no recognizable graves; cf. .

20 הָיוּ בְעִיר: בִּי אֵל
בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יֵעָשׂ
21 יִחְטָא: גַּם לְבִי
אֲשֶׁר יִדְבְּרוּ אֵל
אֲשֶׁר לֹא-תִשְׁמַע
22 מִקִּלְלָהּ: בִּי
רְבוֹת יִדְבַּע לְבָבָא
23 קִלְלָהּ אַחֲרֵים
נִסִּיתִי בְּחִכְמָה
אֲחַכְמָה וְהִיא רוֹ
24 רְחוֹקָמָה-שֶׁהִיָּהּ
25 מִי יִמְצְאוּנוּ: סִבּוֹ
לְדַעַת וְלִתְּוֹר וְגו'
וְחִשְׁבוֹן וְלִדְעַת
26 וְהַסְכְּלוֹת הוֹלֵל
אֲנִי מִר מִמּוֹת
אֲשֶׁר-הִיא מִצוֹחַ
לְבָבָא אֲסוּרִים יָדִי
הָאֱלֹהִים יִמְלֹט נ
27 יִלְכֹּד בָּהּ: רֹאד
אֲמָרָה קִהְלָהּ:
28 לְמִצָּא חִשְׁבוֹן:
בְּקִשָּׁה נִפְשִׁי וְ
אֲדָם אַחֵד מֵאֵ
וְאִשָּׁה בְּכָל-
29 מִצְאוֹתִי: לְבָב
מִצְאוֹתִי אֲשֶׁר עָנָה
אֶת-הָאָדָם יִשָּׂר
חֲשִׁבְנוֹת רַבִּים:

ח 1 מִי בְּהַחֲכָם וּמִי
דִּבֶּר חֲכָמָה אֲדָו
2 וְעַז פָּנָיו יִשָּׂא: וְ
שָׁמֹר וְעַל דָּב

ling of nettles under a kettle.^e But that too is illusory; ^ffor cheating^g may rob the wise man of reason and/destroy the prudence of the cautious.^g

⁸ The end of a matter is better than the beginning of it.

Better a patient spirit than a haughty spirit.

⁹Don't let your spirit be quickly vexed, for vexation abides in the breasts of fools.

¹⁰Don't say, "How has it happened that former times were better than these?" For it is not wise of you to ask that question.

¹¹Wisdom is as good as a patrimony, and even better, for those who behold the sun.

¹²For to be in the shelter of wisdom is to be also in the shelter of money,^h and the advantage of intelligence is that wisdom preserves the life of him who possesses it.

¹³ 'Consider God's doing! Who can straighten what He has twisted? ¹⁴So in a time of good fortune enjoy the good fortune; and in a time of misfortune, reflect: The one no less than the other was God's doing; consequently, man may find no fault with Him.ⁱ

¹⁵In my own brief span of life, I have seen both these things: sometimes a good man perishes in spite of his goodness, and sometimes a wicked one endures in spite of his wickedness. ¹⁶So don't overdo goodness and don't act the wise man to excess, or you may be dumfounded. ¹⁷Don't overdo wickedness and don't be a fool, or you may die before your time. ¹⁸It is best that you grasp the one without letting go of the other, for one who fears God will do his duty^k by both.

¹⁹Wisdom is more of a stronghold to a

^e This section, to end of verse 7, is apparently a continuation of the thought in verses 11-12 and 19

^f Emendation yields "riches"

^g Lit. "caution"; cf. post-biblical *mathun* "cautious"

^h Emendation yields "For the possessor of wisdom becomes a possessor of money"

ⁱ Verses 13-14 continue the thought of v. 10

^j So Rashi; cf. the same thought in Job 2.10; 1.22

^k Cf. post-biblical *yaša yede*

7 הַבְּסִיל וְגַם-עוֹה הַבֵּל: בִּי
הָעֵשֶׂק יְהוֹלֵל חֲכָם וְיֹאבֵד
8 אֶת-לֵב מִתְּנָה: טוֹב אַחֲרִית
דָּבָר מִרְאשִׁיתוֹ טוֹב אַרְדִּי-
9 רוּחַ מְנוּבָה רוּחַ: אֶל-תִּבְהַל
בְּרוּחְךָ לְכַעֵס כִּי כַעַס בְּחִיק
10 בְּסִילִים יָנוּחַ: אֶל-תֹּאמַר
מָה הָיָה שֶׁהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים
הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה בִּי לֹא
מִחֲכָמָה שְׁאֵלָה עַל-וָה:
11 טוֹבָה חֲכָמָה עִם-נִחְלָה וְיִתָּר
12 לִרְאֵי הַשֶּׁמֶשׁ: בִּי בָצַל
הַחֲכָמָה בָּצַל הַבֶּסֶף וְיִתְרוֹן
לִדְעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעַלְיָה:
13 רֹאה אֶת-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים בִּי
מִי וְיִבָּל לְתַלְוֹת אֶת-אֲשֶׁר עָוִיתוֹ:
14 בְּיוֹם טוֹבָה הָיָה בְּטוֹב וּבְיוֹם
רָעָה רֹאה וְגַם אֶת-וָה לַעֲמֹת-
וָה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים עַל-דְּבָרָת
שְׁלֹא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו
15 מֵאוֹמָה: אֶת-הַבֵּל רֹאשִׁי
בִּימֵי הַבֵּלִי יֵשׁ צָדִיק אֲבָר
בְּצַדִּיקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיד
16 בְּרָעָתוֹ: אֶל-תְּהִי צָדִיק
הַרְבֵּה וְאֶל-תִּחַחֲכֶם יוֹתֵר
17 לָמָּה תִשׁוּמוּם: אֶל-תִּרְשַׁע
הַרְבֵּה וְאֶל-תְּהִי סֹבֵל לָמָּה
18 תִּמְוֹת בְּלֹא עֲתִיד: טוֹב אֲשֶׁר
תִּאָּחַז בְּזֹה וְגַם-מִזֶּה אֶל-תִּנָּחַ
אֶת-יִדְּךָ כִּי-יִרְאֵה אֱלֹהִים
19 יִצְאֵה אֶת-כָּלָם: הַחֲכָמָה תַּעֲזֹ
לְחֲכָם מַעֲשֵׂה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר

wise man than ¹ten magnates¹ that a city may contain.

²⁰ ^mFor there is not one good man on earth who does what is bestⁿ and doesn't err.

²¹Finally, don't pay attention to everything that is said, so that you may not hear your slave reviling you; ²²for well you remember^o the many times that you yourself have reviled others.

²³All this I tested with wisdom. I thought I could fathom it,ⁿ but it eludes me. ²⁴[The secret of] what happens is elusive and deep, deep down; who can discover it? ²⁵I put my mind to studying, exploring, and seeking wisdom and the reason of things, and to studying wickedness, stupidity, madness, and folly. ²⁶Now, I find woman more bitter than death; she is all traps, her hands are fetters and her heart is snares. He who is pleasing to God escapes her, and he who is displeasing is caught by her. ²⁷See, this is what I found, said Koheleth, item by item in my search for the reason of things. ²⁸As for what I sought further but did not find, I found only one human being in a thousand, and the one I found among so many was never a woman. ²⁹But, see, this I did find: God made men plain, but they have engaged in too much reasoning.

8 ^a-Who is like the wise man,^a and who knows the meaning of the adage:

"A man's wisdom lights up his face,
So that his deep discontent^b is disassembled?"

²I do! "Obey the king's orders—and ^cdon't

¹ Emendation yields "the riches of the magnates"; cf. Prov.

18.11

^m Apparently continuing the thought of v. 16

ⁿ Refers back to 6.12

^o The same idiom occurs again in 8.5

^{a-a} Some ancient versions read: "Who here is wise,"

^b Lit. "face"; cf. I Sam. 1.18; Job 9.27

^{c-c} Moved up from v. 3 for English word order

קהלת ecclesiastes

7.20

²⁰ הָיוּ בְעִיר: בִּי אָדָם אִין צָדִיק
בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא
²¹ יִחָטָא: וְגַם לְכָל-הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר יִדְבְּרוּ אֶל-תַּחַת לִבָּהּ
אֲשֶׁר לֹא-תִשְׁמַע אֶת-עַבְדָּהּ
²² מִקֶּלֶה: בִּי וְגַם-פְּעָמִים
רַבּוֹת יִרְעֶה לִבָּהּ אֲשֶׁר גַּם-אֶת־
²³ קִלְלָהּ אַחֲרֵיהֶם: כָּל-זֶה
נִסִּיתִי בְּחִכְמָה אִמְרָתִי
אֲחֻפָּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי:
²⁴ רְחוּקָמָה-שֶׁהִיא וְעִמָּק אֶמְקֶה
²⁵ מִי יִמְצְאוּנִי: סִפּוּתִי אֲנִי וְלִבִּי
לִרְעָה וְלִתְרוֹר וּבִקֵּשׁ חֲכָמָה
וְחִשְׁבּוֹן וְלִדְעָה רַשָּׁע פֶּסֶל
²⁶ וְהַסְבָּלוֹת הַזִּלְזוּלוֹת: וּמוֹצָא
אֲנִי מִרַמּוֹת אֶת-הָאִשָּׁה
אֲשֶׁר-הִיא מְצוּרִים וְתַרְמִים
לִבָּהּ אֲסוּרִים יִדְּהָ טוֹב לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמָּוֶה וְחֹטָא
²⁷ יִלְכֹּד בָּהּ: רֹאה זֶה מִצָּאֹתִי
אִמְרָה קִהְלָה אַחַת לְאַחַת
²⁸ לִמְצָא חִשְׁבּוֹן: אֲשֶׁר עוֹד־
בִּקֵּשׁ נַפְשִׁי וְלֹא מִצָּאֹתִי
אָדָם אֶחָד מֵאֵלַי מִצָּאֹתִי
וְאִשָּׁה בְּכָל-אֶלֶה לֹא
²⁹ מִצָּאֹתִי: לִבִּי רֹאה-זֶה
מִצָּאֹתִי אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים
אֶת-הָאָדָם יִשָּׂר וְהָמָה בִּקְשׁוֹ
חִשְׁבֹּנוֹת רַבִּים:

ח ¹ מִי בְּהַחֲכֹם וּמִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר
דְּבַר חֲכָמָה אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו
² וְעַז פָּנָיו יִשְׁנָא: אֲנִי פִי-מִלֹּהֶךְ
שָׁמַר וְעַל דְּבַרְתִּי שְׁבוּעָה

ling of nettles under
illusory; ⁷for cheating
man of reason and/d
the cautious.⁹

⁸ The end of a matt
ginning of it.
Better a patient
spirit.

⁹Don't let your s
for vexation abides in

¹⁰Don't say, "How
former times were l
it is not wise of you

¹¹Wisdom is as go
even better, for tho
¹²For to be in the sh
also in the shelter c
vantage of intelliger
serves the life of hir

¹³Consider God
straighten what He
time of good fortune
and in a time of mis
no less than the othe
sequently, man may

¹⁵In my own brie
both these things: s
ishes in spite of his
a wicked one endur
ness. ¹⁶So don't ov
act the wise man t
dumfounded. ¹⁷Do
and don't be a foo
your time. ¹⁸It is be
without letting go
fears God will do

¹⁹Wisdom is m

^e This section, to end of verse
of the thought in verses 11-13

^f Emendation yields "riches"

^g Lit. "caution"; cf. post-bibli

^h Emendation yields "For the
a possessor of money"

ⁱ Verses 13-14 continue the th

^j So Rashi; cf. the same thoug

^k Cf. post-biblical *yaša yede*

13 וְשׁוּב לֹא־יִהְיֶה לוֹ
יֶאֱרִיד יָמִים בְּצֹל
14 יָרָא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים
הַבֹּלְאִי אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים
אֲלֵהֶם בְּמַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים
רְשָׁעִים שְׂמִינִיעַ
בְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים
15 שְׁנֵים־עָהָר הַבֹּל: הִי
אֶת־הַשְׂמִימָה אֲשֶׁר
לְאָדָם תַּחַת הַשָּׁמַיִם
לֹא־כֹל וְלֹא־שִׁתּוֹת וְלֹא
יִלְוֶנוּ בְּעַמְלּוֹ יָמֵי
נַחֲלָה לֹא הָאֱלֹהִים
16 הַשָּׁמַיִם: בְּאֲשֶׁר
לְבִי לָדַעַת חֲכָמִים
אֶת־הַעֲלִיזָה אֲשֶׁר נָגַד
הָאָרֶץ בִּי נִם בִּי
שָׁנָה בְּעֵינָיו אֵי
17 וְרָאִיתִי אֶת־כָּל
הָאֱלֹהִים בִּי לֹא יֵשׁ
לְמַצּוֹא אֶת־הַקֹּדֶשׁ
נַעֲשֶׂה תַּחַת־הַשָּׁמַיִם
אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם
וְלֹא יִמָּצֵא וְנִם
הַחֲכָמִים לָדַעַת
לְמַצּוֹ:

ט 1 בִּי אֶת־כָּל־זֶה
לְבִי וְלִבּוֹר אֵי
אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים
וְעַבְדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים
אֲהַבָה גַם־שִׁנְאָה
2 הָאָדָם הַבֹּל לִפְנֵי

rush^e into uttering an oath by God."^d
3 ^eLeave his presence; do not tarry^e in a dangerous situation, for he can do anything he pleases; ⁴inasmuch as a king's command is authoritative, and none can say to him, "What are you doing?" ⁵One who obeys orders will not suffer from the dangerous situation.

A wise man, however, will bear in mind^f that there is a time of doom.^g ⁶For there is a time for every experience, including the doom; for a man's calamity^h overwhelms him.⁷ Indeed, he does not know what is to happen; even when it is on the point of happening, who can tell him? ⁸No man has authority over the lifebreath—to hold back the lifebreath;ⁱ there is no authority over the day of death. There is no mustering out from that war; wickedness^j is powerless to save its owner.

⁹All these things I observed; I noted all that went on under the sun, while men still had authority over men to treat them unjustly. ¹⁰And then I saw scoundrels ^k-coming from the Holy Site and being brought to burial,^k while such as had acted righteously were forgotten in the city.

And here is another frustration: ¹¹the fact that the sentence imposed for evil deeds is not executed swiftly, which is why men are emboldened to do evil—¹²the fact that a sinner may do evil a hundred times and his [punishment] still be delayed. For although

^d The answer to the inquiry about the implications of the proverb in v. 1 is given in the form of another proverb, of which only the first half is relevant and is enlarged upon

^e Or "Give ground before him; do not resist"

^f The same idiom as in 7.22

^g Lit. "time and doom"; cf. the synonymous "time of misfortune," lit. "time and misfortune," 9.11

^h Still another term for death; cf. "the time of calamity" for "the hour of death," 9.12

ⁱ From leaving the body when the time comes; see 12.7; cf. Ps. 104.29; 146.4

^j Emendation yields "riches"

^{k-k} Meaning uncertain; emendation yields "approaching [to minister]. They would come and profane the Holy Site,"

3 אֱלֹהִים: אֶל־תִּבְהַל מִפְּנֵיו
תִּלָּךְ אֶל־תַּעֲמֹד בְּדִבְרֵי רָע
כִּי כָל־אֲשֶׁר יִחְפֹּץ יַעֲשֶׂה:
4 בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר־מֶלֶךְ שְׁלֹטֹן וְיָמִי
5 יֵאמַר־לוֹ מִה־תַּעֲשֶׂה: שׁוּמֵר
מִצְוָה לֹא יִדַּע דִּבְרֵי רָע וְעַתָּה
6 וּמִשְׁפָּט יִדַּע לֵב חָכָם: כִּי
לְכָל־חֹפֶץ יֵשׁ עֹצָה וּמִשְׁפָּט
כִּי־רָעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו:
7 כִּי־אֵינֶנּוּ יִדַּע מִה־שִׁיְהִיָּה בִּי
8 בְּאֲשֶׁר יִהְיֶה מִי יָגִיד לוֹ: אֵין
אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ לְכָל־זֶה
אֶת־הָרוּחַ וְאֵין שְׁלֹטֹן בֵּינוֹם
הַמּוֹת וְאֵין מִשְׁלַחַת בְּמִלְחָמָה
וְלֹא־יִמְלֹט רָשָׁע אֶת־
9 בְּעָלָיו: אֶת־כָּל־זֶה רָאִיתִי
וְנִתְּנָה אֶת־לְבִי לְכָל־מַעֲשֵׂה
אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַיִם עַתָּה
אֲשֶׁר שְׁלֹט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע
10 לוֹ: וּבָכֹן רָאִיתִי רְשָׁעִים
קִבְרִים וְנָאֻו וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ
יִהְלְכוּ וַיִּשְׁתַּכְּחוּ בְּעֵיר אֲשֶׁר
11 כֹּן־עָשׂוּ גַם־עָהָר הַבֹּל: אֲשֶׁר
אֵין־נַעֲשֶׂה פִתְּנָם מַעֲשֵׂה
הָרָעָה מִהֵרָה עַל־כֵּן מָלֵא
לֵב בְּנֵי־הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת
12 רָע: אֲשֶׁר חָטָא עָשָׂה רָע
מֵאֵת וּמֵאֲרִיד לוֹ בִּי גַם־יִוָּדַע
אֲנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה־טוֹב לִירְאֵי
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירָאוּ מִלִּפְנֵיו:

I am aware that "It will be well with those who revere God since they revere Him, ¹³and it will not be well with the scoundrel, and he will not live long, because¹ he does not revere God"—¹⁴here is a frustration that occurs in the world: Sometimes an upright man is requited according to the conduct of the scoundrel; and sometimes the scoundrel is requited according to the conduct of the upright. I say, all that is frustration.

¹⁵I therefore praised enjoyment. For the only good a man can have under the sun is to eat and drink and enjoy himself. That much can accompany him, in exchange for his wealth, through the days of life that God has granted him under the sun.

¹⁶For I have set my mind to learn wisdom and to observe the business that goes on in the world—even to the extent of going without sleep day and night—¹⁷and I have observed all that God brings to pass. Indeed, man cannot guess the events that occur under the sun. For man tries strenuously, but fails to guess them; and even if a sage should think to discover them, he would not be able to guess them.

9 For all this I noted, and I ascertained^a all this: that the actions of even the righteous and the wise are determined by God. ^bEven love! Even hate! Man knows none of these in advance ²—none! ^bFor the same fate is in store for all: for the righteous, and for the wicked; for the good and pure,^c and for the impure; for him who sacrifices, and for him who does not^d; for him who is pleasing,^e and

¹ See note on 6.12

^a Meaning of verb uncertain; construction as in Hos. 12.3; Ezra 3.12

^{b-b} Emendation yields: "Even love, even hate, no man can know in advance. All (2) are insignificant."

^c I.e. those who observe the laws of ritual purity

^d Cf. 4.17

^e I.e. to God; cf. 2.26; 7.26

קהלת ecclesiastes

8.13

13 וטוב לא-יהיה לרשע ולא-
יארך ימים כצל אשר אינו
14 ירא מלפני אלהים: יש-
הכל אשר נעשה על-הארץ
אשר יש צדיקים אשר מניע
אלהם במעשה הרשעים ויש
רשעים שמניע אלהם
במעשה הצדיקים אמרתי
15 שגם-זה הכל: ושבתתי אני
את-השמחה אשר אין-טוב
לאדם תחת השמש כי אם-
לאכל ולשתות ולשמח והוא
ילוו בעמלו ימי חייו אשר-
נתת לו האלהים תחת
16 השמש: כאשר נתתי את-
לבי לדעת חכמה ולראות
את-הענין אשר נעשה על-
הארץ כי גם ביום ובלילה
שנה בעיני אינו ראה:
17 וראיתי את-כל-מעשה
האלהים כי לא יוכל האדם
למצוא את-המעשה אשר
נעשה תחת-השמש בשל
אשר יעמל האדם לבקש
ולא ימצא וגם אם-יאמר
החכם לדעת לא יוכל
למצא:

ט 1 כי את-כל-זה נתתי אל-
לבי ולבור את-כל-זה
אשר הצדיקים והחכמים
ועבדיהם ביד האלהים גם-
אהבה גם-שנאה אין יודע
2 האדם הכל לפניהם: הכל

rush^c into uttering;
3 ^eLeave his preser
dangerous situation;
he pleases; ⁴inasmuc
authoritative, and
"What are you do
orders will not suf
situation.

A wise man, how
that there is a time
time for every ex
doom; for a man
him.⁷ Indeed, he do
happen; even whe
happening, who ca
authority over the
the lifebreath;⁴ th
the day of death. I
from that war; wi
save its owner.

⁹All these thing
that went on unde
had authority ove
justly. ¹⁰And then
ing from the Holy
burial,^k while suc
were forgotten in

And here is anc
that the sentence
not executed swif
emboldened to c
sinner may do evi
[punishment] still

^d The answer to the inquiry
proverb in v. 1 is given in
which only the first half is

^{e-e} Or "Give ground before."

^f The same idiom as in 7.22

^g Lit. "time and doom"; cf.

fortune," lit. "time and mi

^h Still another term for deat

"the hour of death," 9.12

ⁱ From leaving the body wh
Ps. 104.29; 146.4

^j Emendation yields "riches

^{k-k} Meaning uncertain; eme
minister]. They would c

וְרַעַת וְחֻכְמָה בְּ
 11 אֶתְהַהֲלֹךְ שָׂמָּה:
 תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ כִּי
 הַמְרוֹץ וְלֹא
 הַמְלָחָמָה וְגַם לִ
 לְחֵם וְגַם לֹא לִ
 וְגַם לֹא לִידְעִים
 12 וְנִפְנֹעַ יִקְרָה אֹתוֹ
 לֹא־יִדְעַתְהוּ הָאָדָם
 בְּדָגִים שְׂנֵאֲחָיו
 רָעָה וּבְצִפּוֹרִים הָ
 בָהֶם יוֹקֵשִׁים בְּנֵי
 רָעָה בְּשִׁחְפוּד
 13 פְּתָאִים: וְגַם־זֶה
 תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ וְגֵדוֹךְ
 14 עֵיר קִטְוָה וְאָנָשׁ
 וּבֹא־אֵלֶיהָ מֶלֶךְ
 אֶתָּה וּבָנָה עָלֶי
 15 גְּדוֹלִים: וּמִצָּאָבוֹ
 חֻכָּם וּמִלֹּש־הוּא
 בְּחֻכְמָתוֹ וְאָדָם לִ
 16 הָאִישׁ הַמְסֻבֵּן הֵהוּ
 אִנִּי טוֹבָה חֻכָּם
 וְחֻכְמַת־הַמְסֻבֵּן בְּ
 17 אֵינָם נִשְׁמָעִים: דִּ
 בְּנִחַת נִשְׁמָעִים מִ
 18 בְּבִסִּילִים: שׁוֹן
 מִבְּלִי קֶרֶב וְחוּטָא
 טוֹבָה הַרְבֵּה:

1 וְזָכוּבִי מִוֶּת יִבְאֵל
 וְיִקָּח יִקְרַח מִחֻבּוֹ
 2 סְבָלֹת מַעֲט:
 לִימִינוֹ וְלֵב בְּסִיד

for him who is displeasing: and for him who swears, and for him who shuns oaths.^f ³That is the sad thing about all that goes on under the sun: that the same fate is in store for all. (Not only that, but men's hearts are full of sadness, and their minds of madness, while they live; and then—to the dead!) ⁴For he who is ^greckoned among^g the living has something to look forward to—even a live dog is better than a dead lion—⁵since the living know they will die. But the dead know nothing; they have no more recompense,^h for even the memory of them has died. ⁶Their loves, their hates, their jealousies have long since perished; and they have no more share till the end of time in all that goes on under the sun.

⁷Go, eat your bread in gladness, and drink your wine in joy; for your action was long ago approved by God.ⁱ ⁸Let your clothes always be freshly washed, and your head never lack ointment. ⁹Enjoy happiness with a woman you love, all the fleeting days of life that have been granted to you under the sun—all your fleeting days. For that alone is what you can get out of life and out of the means you acquire under the sun. ¹⁰Whatever it is in your power to do, do with all your might. For there is no action, no reasoning, no learning, no wisdom in Sheol where you are going.

^f Cf. 8.2

^{g-g} Lit. "joined to all"

^h Emendation yields "hope"

ⁱ Cf. 2.24-25; 3.13; 5.18

בְּאִשֶּׁר לְכָל מִקְרָה אֶחָד
 לַצִּדִּיק וְלַרָשָׁע לְטוֹב
 וְלַפְּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלִזְבָּח
 וְלֹאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ זָבָח כְּטוֹב
 כַּחֲטֹא הַנֶּשֶׁבֶעַ כַּאֲשֶׁר שְׂבוּעָה
 3 יִרָא: זֶה | רָע בְּכָל אֲשֶׁר־
 נַעֲשָׂה תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ כִּי־מִקְרָה
 אֶחָד לְכָל וְגַם לֵב־בְּנֵי־הָאָדָם
 מִלֹּא־רָע וְהוֹלְלוֹת בְּלִבָּבָם
 בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֵל־
 4 הַמֵּתִים: כִּי־מִי אֲשֶׁר יִבְחַר
 אֵל בְּלִי־חַיִּים יֵשׁ בְּשִׁחְחוֹן
 כִּי־לִבָּב חַי הוּא טוֹב מִן־
 5 הָאֲרֵיזָה הַמֵּת: כִּי הַחַיִּים
 יוֹדְעִים שְׂמִיחָתוֹ וְהַמֵּתִים אֵינָם
 יוֹדְעִים מֵאוֹמָה וְאִין־עוֹד
 לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכָּח זִכְרָם:
 6 וְגַם אֶהְבֶּתֶם וְגַם־שְׂנֵאתֶם וְגַם־
 קִנְאתֶם כָּבֵד אֶבְדָּה וְחֻלָּק
 אִין־לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכָל
 אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ:
 7 לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֹה
 וְשִׂתֵּה בְּלִב־טוֹב יִיגֵד כִּי כָבֵד
 רָעָה הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֵׂיהָ:
 8 בְּכָל־עֵת יִהְיוּ בְּנִרְיָה לְבָנִים
 וְשִׁמְזוֹן עַל־רָאשֵׁי אֵל־יִחְסֹר:
 9 רָאֵה חַיִּים עִם־אִשָּׁה אֲשֶׁר־
 אֶהְבֶּת פְּלִימִי חַיִּי הַבִּלְהִי
 אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ
 כָּל יְמֵי הַבִּלְהִי כִּי הוּא חֻלָּקָה
 בְּחַיִּים וּבְעַמְלָה אֲשֶׁר־אֶתָּה
 10 עָמַל תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ: כָּל אֲשֶׁר
 תַּמְצֵא יִרְדֶּה לַעֲשׂוֹת בְּכִחָה
 עֲשֵׂה כִּי אִין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן

¹¹I have further observed under the sun
that

The race is not won by the swift,
Nor the battle by the valiant;
Nor is bread won by the wise,
Nor wealth by the intelligent,
Nor favor by the learned.

For the time of mischance^k comes to all.^k

¹²And a man cannot even know his time.
As fishes are enmeshed in a fatal net, and as
birds are trapped in a snare, so men are
caught at the time of calamity,^j when it
comes upon them without warning.

¹³This thing too I observed under the sun
about wisdom, and it affected me pro-
foundly. ¹⁴There was a little city, with few
men in it; and to it came a great king, who
invested it and built mighty siege works
against it. ¹⁵Present in the city was a poor
wise man ^l-who might have saved^l it with
his wisdom, but nobody thought of that poor
man. ¹⁶So I observed: Wisdom is better than
valor; but

A poor man's wisdom is scorned,
And his words are not heeded.

¹⁷^m Words spoken softly by wise men are
sooner heeded than those shouted by a lord
in folly.ⁿ

¹⁸Wisdom is more valuable than ^o-weap-
ons of war,^o but a single error destroys much
of value.

10 Dead flies turn the perfumer's oint-
ment fetid and putrid;^a so a little folly out-
weighs massive wisdom.

²A wise man's mind tends toward the

^j Euphemism for death

^k I.e. the insignificant duration of life renders all successes
illusory; cf. 4.15-16

^{l-l} Others "who saved"

^m 9.17-10.19 is a group of loosely connected aphorisms

ⁿ Lit. "than the scream of a lord in [the manner of] the fools"

^{o-o} Emendation yields "everything precious"

^a Meaning of Heb uncertain

קהלת ecclesiastes

9.11

וְרָעַת וְחִבְקָמָה בְּשֵׂאוֹל אֲשֶׁר
¹¹ אֶתְהַלֵּךְ שָׂמָּה: שִׁבְתִּי וְרָאָה
תַּחַת-הַשָּׁמַשׁ כִּי לֹא לְקָלִים
הַמְרוֹץ וְלֹא לְגִבּוֹרִים
הַמִּלְחָמָה וְנֹם לֹא לְחֻכָּמִים
לֶחֶם וְנֹם לֹא לְנֹבְנִים עֲשֶׂה
וְנֹם לֹא לְיֹדְעִים חֵן כִּי-רָעַת
¹² וְפָנֵעַ יִקְרָה אֶת-כָּלֶם: כִּי נֹם
לֹא-יֵדַע הָאָדָם אֶת-עֵתוֹ
כַּדְּנִים שְׂנֵאָחִיו בְּמִצּוֹרָה
רָעָה וְכֹצְפִים הָאֲחִיזוֹת בַּפֶּחַ
בָּהֶם וְיוֹקָשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לַעַת
רָעָה בְּשִׁחְפוֹל עֲלֵיהֶם
¹³ פֶּתָאֵם: נֹם-זֶה רָאִיתִי חֻכָּמָה
תַּחַת-הַשָּׁמַשׁ וְגִדּוּלָהּ הִיא אֵלַי:
¹⁴ עֵיר קִטְנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מֵעֵט
וְכֹא-אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסִבֵּב
אֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ מִצּוֹרִים
¹⁵ גִּדּוּלִים: וּמֵצֵא בָּהּ אִישׁ מִסְכֵּן
חֻכָּם וּמִלִּשְׁתִּי-הוּא אֶת-הָעֵיר
בְּחֻכְמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת-
¹⁶ הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן הַהוּא: וְאִמְרָתִי
אֲנִי טוֹבָה חֻכְמָה מִגִּבּוּרָה
וְחֻכְמַת הַמִּסְכֵּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרִיו
¹⁷ אֵינֶם נִשְׁמָעִים: דְּבָרֵי חֻכָּמִים
בְּנִחַח נִשְׁמָעִים מִזֶּעֱקָת מוֹשֵׁל
¹⁸ בְּכִסְיִלִּים: טוֹבָה חֻכְמָה
מִכְּלִי קֶרֶב וְחוֹטֵא אֶתֶר וְאֶבֶד
טוֹבָה הַרְבֵּה:

וְזָכוּבִי מִנֹּת יִבְאִישׁ יָבִיעַ שָׁמֶן
רוֹקֶחַת יִקְרַח מִחֻכְמָה מִכְּבוֹד
² סִבְלוֹת מֵעֵט: לֵב חֻכָּם
לִימִינִי וְלֵב כִּסִּיל לְשִׁמְאָלוֹ:

for him who is di-
swears, and for hi
is the sad thing a
the sun: that the
(Not only that, l
sadness, and the
they live; and th
who is ⁹-reckon
something to lo
dog is better th
living know they
nothing; they h
for even the n
⁶Their loves, t
have long since
more share till
goes on under t

⁷Go, eat your
your wine in jo
ago approved l
always be fresk
never lack ointr
a woman you l
life that have be
sun—all your flo
what you can g
means you acq
ever it is in yo
your might. Fo
soning, no lea
where you are

¹ Cf. 8.2

²⁻² Lit. "joined to all"

^h Emendation yields "h

¹ Cf. 2.24-25; 3.13; 5.18

18 וְלֹא בִשְׂתִי: בַּעֲצָלָה
הַמִּקְרָה וּבְשִׁפְלוּת
19 יִדְלָהּ הַבֵּית: לְשֹׁחַז
לְחֵם וַיֵּן יִשְׁמַח חַיִּים
20 יַעֲנֶה אֶת־הַכֹּל: גַּם
מֶלֶךְ אֶל־תִּקְלָל
מִשְׁבָּבָה אֶל־תִּקְלָל
עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִין
הַקּוֹל וּבַעַל הַכֶּנֶף
דָּבָר:

יא 1 שְׁלַח לְחֶמֶךְ עַל־פִּי
כִּי־בִרְבַּ הַיָּמִים ה'
2 תִּוְּחֶלֶק לְשִׁבְעוֹ
לְשִׁמּוֹנָה כִּי לֹא תוֹ
3 תִּהְיֶה רָעָה עַל־הָאָרֶץ
יִמְלְאוּ הָעֵבִים וְשֵׁשׁ
הָאָרֶץ יִרְקוּ וְאִם־
בְּדָרוֹם וְאִם בְּצָפוֹ
4 שִׁיפּוֹל הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה
רוּחַ לֹא יִזְרַע וְרֹאֶה
5 לֹא יִקְצֹר: כְּאִשְׂרָאֵל
מִה־בְּרֶךְ הַרְיוֹם ו'
כִּבְשׁוֹ הַמְּלָאָה כִּכְהִי
אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִי
6 יַעֲשֶׂה אֶת־הַכֹּל: בִּגְ
אֶת־זֶרַע וְלַעֲרֹב ו'
יִרְהַף כִּי־אֵינָהּ יוֹדַע אִי
הַזֶּה אוֹ־זֶה וְאִם
7 כְּאַחֵר טוֹבִים: וּמָתוּ
וְטוֹב לַעֲנִים לִרְאוֹ
8 הַשָּׁמַשׁ: כִּי אִם־שָׁנִי
יִחְיֶה הָאָדָם בְּכֶלֶן
וְיִזְכֹּר אֶת־יָמָיו הַזֵּה

right hand, a fool's toward the left.^b ³A fool's mind is also wanting when he travels, and he lets everybody know he is a fool.

⁴If the wrath of a lord flares up against you, don't give up your post;^c for ^d-when wrath abates, grave offenses are pardoned.^d

⁵Here is an evil I have seen under the sun as great as an error committed by a ruler: ⁶Folly was placed on lofty heights, while rich men sat in low estate. ⁷I have seen slaves on horseback and nobles walking on the ground like slaves.

⁸He who digs a pit will fall into it; he who breaches a stone fence will be bitten by a snake. ⁹He who quarries stones will be ^e-hurt by them; he who splits wood will be harmed by ^e it. ¹⁰^fIf the ax has become dull and he has not whetted the edge, he must exert more strength. Thus the advantage of a skill [depends on the exercise of] prudence. ¹¹If the snake bites because no spell was uttered, no advantage is gained by the trained charmer.

¹²A wise man's talk brings him favor, but a fool's lips are his undoing. ¹³His talk begins as silliness and ends as disastrous madness. ¹⁴Yet the fool talks and talks!

⁹A man cannot know what will happen; who can tell him what the future holds?

¹⁵^hA fool's exertions tire him out, for he doesn't know how to get to a town.

¹⁶Alas for you, O land whose king is a lackey, and whose ministers dine in the morning! ¹⁷Happy are you, O land whose king is a master, and whose ministers dine

^b I.e. a wise man's mind brings him good luck; a fool's brings him bad luck

^c Emendation yields "hope"

^{d-d} Lit. "abatement (II Chron. 36.16) remits grave offenses."

For *hinniah* "to remit," cf. Abodah Zarah 13a; cf. *hanahah*, "remission of taxes," Esth. 2.18

^{e-e} Emendation yields "profit . . . shall make use of"

^f Meaning of verse uncertain

^g The thought of this sentence is resumed at v. 20

^h This verse continues the thought of v. 3

3 וְגַם־בְּדֶרֶךְ בְּשֹׁהֶסְכֵּל הִלָּךְ
לְבוֹ חֶסֶד וְאִמֶּר לְכָל סֶכֶל
4 הוּא: אִם־רוּחַ הַמוֹשֵׁל
תַּעֲלֶה עָלָיו מִקּוֹמָה אֶל־
תַּנּוּחַ כִּי מִרְפָּא יִהְיֶה חֲסָאִים
5 גְּדוֹלִים: יִשְׁרָעָה רְאִיתִי תַנּוּחַ
הַשָּׁמַשׁ בְּשַׁעֲרֵה שִׁינָא מִלִּפְנֵי
6 הַשֶּׁלִּיט: נָתַן הַסֶּכֶל
בְּמִרוּמִים רַבִּים וְעֹשִׂים
7 בְּשִׁפְלֵי יִשְׁבוּ: רְאִיתִי עֹבְדִים
עַל־סוּסִים וְשָׂרִים הָלָכִים
8 בְּעֹבְדִים עַל־הָאָרֶץ: חֶפֶר
וּנְמִץ בּוֹ יִפּוֹל וּפִרְץ נָדָר
9 יִשְׁכְּנוּ נֶחֱשׁ: מִסִּיעַ אֲבָנִים
יַעֲצֹב בָּהֶם בּוֹקֵעַ עֵצִים יִסְכּוּ
10 בָּם: אִם־קָהָה הַכְּרוֹל וְהוּא
לֹא־פָנִים קָלָל וְתוֹלִים
יַגִּיר וְתִרְחוֹן הַכָּשִׁיר חֲכָמָה:
11 אִם־יִשְׁדָּה הַנֶּחֱשׁ בְּלוֹא־לֶחֶשׁ
וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְשׁוֹן:
12 דְּבָרֵי פִי־חֶכֶם חֵן וְשִׁפְתוֹת
13 כְּסִיל תִּבְלַעְנוּ: תַּחֲלַת
דְּבָרֵי־פִיהוּ סִבְלוֹת וְאַחֲרִית
14 פִּיהוּ הוֹלְלוֹת רָעָה: וְהַסֶּכֶל
יִרְבֶּה דְּבָרִים לֹא־יִדַּע
הָאָדָם מִה־שִּׁהְיָה וְאִשֶּׁר
יִהְיֶה מֵאַחֲרָיו מִי יָגִיד לוֹ:
15 עֲמַל הַכְּסִילִים תִּינָעְנוּ אִשֶּׁר
לֹא־יִדַּע לְלָכֶת אֶל־עִיר:
16 אִי־לָהּ אֶרֶץ שְׁמִלְכָה נָעַר
17 וְשָׂרֶיהָ בְּבִקְרֵי יִאֲכָלוּ: אִשֶּׁרֶיהָ
אֶרֶץ שְׁמִלְכָה בְּנוֹ־חוּרִים
וְשָׂרֶיהָ בָּעֵת יִאֲכָלוּ בְּנוֹבְרָה

at the proper time—with restraint, not with guzzling!

¹⁸ Through slothfulness the ceiling sags,
Through lazy hands the house caves in.

¹⁹ They¹ make a banquet for revelry; wine makes life merry, and money answers every need.

²⁰ Don't revile a king even among your intimates².

Don't revile a rich man even in your bed-chamber;

For a bird of the air may carry the utterance,

And a winged creature may report the word.

II Send your bread forth upon the waters; for after many days you will find it. ² Distribute portions to seven or even to eight, for you cannot know what misfortune may occur on earth.

³ If the clouds are filled, they will pour down rain on the earth; and ^a if a tree falls to the south or to the north, the tree will stay where it falls. ^a ⁴ If one watches the wind, he will never sow; and if one observes the clouds, he will never reap. ⁵ Just as you do not know how the lifebreath passes into^b the limbs within the womb of the pregnant woman, so you cannot foresee the actions of God, who causes all things to happen. ⁶ Sow your seed in the morning, and don't hold back your hand in the evening, since you don't know which is going to succeed, the one or the other, or if both are equally good.

⁷ How sweet is the light, what a delight for the eyes to behold the sun! ⁸ Even if a man

¹ I.e. the ministers of v. 16

² Others "thoughts"; meaning of Heb uncertain

^{a-a} Emendation yields, "if a thunderbolt (lit. arrow cf. e.g. II Sam. 22.15) falls . . . where the thunderbolt falls, only there will it strike"

^b So many mss. and Targum; most mss. read "like"

קהלת ecclesiastes

10.18

¹⁸ וְלֹא בִשְׂתִי: בְּעֲצָלָתִים יִמָּוֶה
הַמְקָרָה וּבִשְׁפָלוֹת יָדָיִם
¹⁹ יִדְלָף הַבַּיִת: לִשְׁחֹק עֲשִׂים
לֶחֶם וַיֵּין וְשִׂמְחַח חַיִּים וְהַבֶּסֶף
²⁰ יַעֲנֶה אֶת-הַכֹּל: גַּם בַּמִּדְעָה
מִלֶּדֶת אֶל-תִּקְלָל וּבַחֲדָרֵי
מִשְׁכְּבָהּ אֶל-תִּקְלָל עֲשִׂיר כִּי
עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיד אֶת-
הַקּוֹל וּבַעַל הַבְּנָפִים יִגִּיד
דְּבָר:

יא ¹ שֶׁלַח לַחֲמֹה עַל-פְּנֵי הַמַּיִם
כִּי-בְרֵב הַיָּמִים תִּמְצְאוּ:
² תִּזְחַלֵּק לִשְׁבָעָה וְגַם
לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא תוֹדַע מַה-
³ יִהְיֶה רָעָה עַל-הָאָרֶץ: אִם-
יִמְלֹאוּ הָעָבִים נֶשֶׁם עַל-
הָאָרֶץ יִרְקוּ וְאִם-יִפּוֹל עָץ
בְּדָרוֹם וְאִם בַּצָּפוֹן מְקוֹם
⁴ שִׁיפּוֹל הָעָץ שֵׁם יִהְיֶה: שִׁמָּר
רוּחַ לֹא יִזְרַע וְרֵאָה בְּעֵבִים
⁵ לֹא יִקְצֹר: כֹּאֲשֶׁר אֵינָהּ יוֹדֵעַ
מַה-יִּהְיֶה הָרוּחַ כִּעֲצָמִים
בְּבֶטֶן הַמִּלְאָה כִּכְהָ לֹא תוֹדַע
אֶת-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
⁶ יַעֲשֶׂה אֶת-הַכֹּל: בִּבְקֹר וְזָרַע
אֶת-זֶרְעָהּ וּלְעֶרֶב אֶל-תִּתֵּן
יָדָהּ כִּי אֵינָהּ יוֹדֵעַ אִי-זֶה יִכְשֹׁל
הַזֶּה אוֹ-זֶה וְאִם-שְׁנֵיהֶם
⁷ כֹּאֲחֵד טוֹבִים: וּמִחוּק הָאֵוֶר
וְטוֹב לְעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת-
⁸ הַשֶּׁמֶשׁ: כִּי אִם-שְׁנֵי הַרְבֵּה
יִחִיהַ הָאָדָם בְּכֹלֶם יִשְׁמַח
וְיִזְכֹּל אֶת-יָמָיו הַחֹשֶׁךְ כִּי-

right hand, a fool's mind is also
and he lets everybo

⁴ If the wrath of you, don't give up
wrath abates, gravi

⁵ Here is an evil as great as an erro

⁶ Folly was placed rich men sat in
slaves on horsebac
the ground like sla

⁸ He who digs a breaches a stone
snake. ⁹ He who

^e hurt by them; h
harmed by^e it. ¹⁰

and he has not w
exert more stren
of a skill [depend
dence. ¹¹ If the sn
was uttered, no a
trained charmer.

¹² A wise man's a fool's lips are h
gins as silliness a
ness. ¹⁴ Yet the fo

⁹ A man canno
who can tell him

¹⁵ ^a A fool's ex
doesn't know ho

¹⁶ Alas for you lackey, and who
morning! ¹⁷ Happ
king is a master,

^b I.e. a wise man's mind bring him bad luck

^c Emendation yields "hope"

^{d-d} Lit. "abatement (II Chr For *hinniah* "to remit *hanahah*, "remission of

^{e-e} Emendation yields "prol

^f Meaning of verse uncerta

^g The thought of this sente

^h This verse continues the

6 בְּשׂוֹק הַסּוֹפְרִים: עַ
לֹא-יִרְחֹק חֶבֶל הַכֶּסֶף
גִּלְתָּ הַזֶּהָב וְחִשְׁבָּר פֶּ
הַמְבוֹעַ וְנִרְצָה הַנִּלְנֵה
7 הַבּוֹר: וַיֵּשֶׁב הָעֵפֹן
הָאֶרֶץ בְּשִׁחָהּ וְהָרָחֹק
אֶל-הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
8 הֵבֵל הַבָּלִים אָמַר וְ
9 הֵבֵל הֵבֵל: וַיִּתֵּר
קִהְלַת חֲכָם עוֹד לִמָּוֶה
אֶת-הָעָם וְאָנֹן וְחֹלֵל
10 מִשְׁלִים הִרְבָּה: בִּקְלָה
לְמַצָּא דְבַר-חֲפִיץ
11 יֵשֶׁר דְּבַרִי אֲמַת:
חֲכָמִים בְּדַרְבְּנוֹת וַיִּכָּבֶד
נְטוּעִים בְּעֵלֵי אֶסְפוֹ
12 מִרְעָה אֶחָד: וַיִּתֵּר
בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת
הִרְבָּה אִין לִזְוִי וְלִהֲנִי

lives many years, let him enjoy himself in all of them, remembering how many the days of darkness are going to be. The only future is nothingness!

⁹O youth, enjoy yourself while you are young! Let your heart lead you to enjoyment in the days of your youth. Follow the desires of your heart and the glances of your eyes—but know well that God will call you to account for all such things—¹⁰and banish care from your mind, and pluck sorrow out of your flesh! For youth and black hair are fleeting.

12 So appreciate your vigor^a in the days of your youth, before those days of sorrow come and those years arrive of which you will say, "I have no pleasure in them"; ²before sun and light and moon and stars grow dark, and the clouds come back again after the rain:

³ When the guards of the house^b become shaky,

And the men of valor^c are bent,
And the maids that grind,^d grown few,
are idle,

And the ladies that peer through the windows^e grow dim,

⁴ And the doors to the street^f are shut—
With the noise of the hand mill growing fainter,

And the song of the bird ^ggrowing feeble,^g

And all the strains of music dying down,^h

⁵ When one is afraid of heights

^a Cf. post-biblical *bori*; others "Remember thy Creator"

^b I.e. the arms

^c I.e. the legs

^d I.e. the teeth

^e I.e. the eyes

^f I.e. the ears

^{g-h} Exact meaning of Heb uncertain

^h Cf. II Samuel 19:36

הִרְבָּה יִהְיֶה כָּל-שָׂבָא הֶבֶל:
9 שְׂמַח בְּחֹר בִּילְדוּתָהּ וַיִּשְׂכַּח
לִבָּהּ בִּימֵי בְחֹרֹתֶיהָ וְהִלְךְ
בְּדַרְכֵי לִפָּהּ וּבְמַרְאֵי עֵינֶיהָ
וְדָע כִּי עַל-כָּל-אֱלֹהִים יִקְרָא
10 הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט: וְהִסֵּר
בְּעַם מִלִּפָּהּ וַיַּעֲבֹר רָעָה
מִבְּשָׂרָהּ כִּי-הִילָךְ
וְהִשְׁחָרוּת הֶבֶל:

יב 1 וְזָכַר אֶת-בּוֹרְאָהּ בִּימֵי
בְחֹרֹתֶיהָ עַד אֲשֶׁר לֹא-יָבֹאוּ
יְמֵי הָרָעָה וְהִנְיָעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר
הָאָמַר אִין-לִי כֶּהֱם חֲפִיץ:
2 עַד אֲשֶׁר לֹא-תִחַשֵּׁד הַשֶּׁמֶשׁ
וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים
וְשָׁבוּ הָעָבִים אַחֵר הַנֶּשֶׁם:
3 בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת
וְהִתְעוּתוּ אֲנָשֵׁי הַחִיָּל וַיִּבְטְלוּ
הַטְּחָנוֹת כִּי מַעֲטוּ וַיִּחְשְׁבוּ
4 הָרְאוֹת בְּאֶרְצוֹת: וַיִּסְגְּרוּ
דְּלָתֵים בְּשׂוֹק בְּשֹׁפֶל קוֹל
הַטְּחָנָה וַיִּקּוּם לְקוֹל הַצִּפּוֹר
5 וַיִּשְׁחוּ כָּל-בְּנוֹת הַשִּׁיר: גַּם
מִנְבֵּה יִירָאוּ וְתִתְחַתִּים בְּדֶרֶךְ
וַיִּנְאֹץ הַשֶּׁקֶל וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲנֹב
וְתָפַר הָאֲבִיוֹנָה כִּי-הִלְךְ
הָאָדָם אֶל-בֵּית עֲלָמוֹ וַיִּסְבְּבוּ

And there is terror on the road.—
For the almond tree may blossom,
ⁱThe grasshopper be burdened,ⁱ
And the caper bush may bud again;^j
But man sets out for his eternal abode,
With mourners all around in the street.—

- ⁶ Before the silver cord snaps
And the golden bowl crashes,
The jar is shattered at the spring,
And the jug^k is smashed at the cistern.^l
⁷ And the dust returns to the ground
As it was,
And the lifebreath returns to God
Who bestowed it.
⁸ Utter futility—said Koheleth—
All is futile!

⁹A further word: Because Koheleth was a sage, he continued to instruct the people. He listened to and tested the soundness^m of many maxims. ¹⁰Koheleth sought to discover useful sayings and recordedⁿ genuinely truthful sayings. ¹¹The sayings of the wise are like goads, like nails fixed ^oin prodding sticks.^o ^pThey were given by one Shepherd.^p

¹²A further word: Against them,^q my son, be warned!

The making of many books is without limit

^{i-l} Emendation yields "The squill (post-biblical Heb. *ḥaṣab*) resume its burden," i.e. its blossom-stalk and its leavesⁱ

^j These plants, after seeming dead for part of the year, revive, unlike man. Cf. Job 14.7-10

^k So in Punic; others "wheel"

^l Poetic figure for the end of life

^m A noun, like *dibber* (Jer. 5.13), which occurs in such post-biblical phrases as *shanim kethiq(qe)nan*, "normal years" (lit. "years according to their propriety")

ⁿ *Wekhathub* is equivalent to *wekhathob*, an infinitive employed as in Esth. 9.16 and elsewhere

^{o-o} Meaning of Heb uncertain. Others "are those that are composed in collections"

^{p-p} Meaning of Heb uncertain. Emendation yields "They are accounted as a sharp ox-goad" (post-biblical *mardea*)

^q Emendation yields "Slow, there!" Cf. Arabic *mah* and *mah mah*; so also *mah (meh)* in Prov. 31.2

קהלת ecclesiastes

12.6

⁶ בשוק הסופרים: עד אשר
לא ירחק חבל הכסף וחרץ
נלת הזהב וחשבר כל על-
המכוע ונרץ הנלנל אל-
⁷ הבור: וישב העפר על-
הארץ כשהיה וחרוץ תשוב
אל-האלהים אשר נתנה:
⁸ הבל הבלים אמר הקהלת.
⁹ הבל הבל: ויתר שהיה
קהלת חכם עוד למד-ידע
אחד-העם ואנו וחקר תקון
¹⁰ משלים הרבה: בקש קהלת
למצא דברי-חפץ וכתוב
¹¹ אשר דברי אמת: דברי
חכמים כדבר בנות ובמשמרות
נשיעים בעלי אספות נתנו
¹² מרעה אחד: ויתר מהמה
בני היתר עשות ספרים
הרבה אין קץ ולתג הרבה

lives many years,
all of them, reme-
days of darkness a
future is nothingne

⁹O youth, enjoy
young! Let your
ment in the days o
desires of your hea
eyes—but know w
to account for all:
care from your mi
of your flesh! For
fleeting.

12 So appreciate
of your youth, be:
come and those y
will say, "I have
²before sun and I
grow dark, and th
after the rain:

- ³ When the guai
shaky,
And the men o
And the maids
are idle,
And the ladie
windows^e gr
⁴ And the doors
With the noise
fainter,
And the song
feebler,^g
And all the stra
⁵ When one is a

^a Cf. post-biblical *bori*; other

^b I.e. the arms

^c I.e. the legs

^d I.e. the teeth

^e I.e. the eyes

^f I.e. the ears

^{g-g} Exact meaning of Heb un

^h Cf. II Samuel 19.36

And much study^r is a wearying of the flesh.

¹³ The sum of the matter, when all is said and done: Revere God and observe His commandments! For this applies to all mankind:
¹⁴ that God will call every creature to account for ^severything unknown,^s be it good or bad.

The sum of the matter, when all is said and done: Revere God and observe His commandments! For this applies to all mankind.

קהלת ecclesiastes

12.13

¹³ וְנִנְעַת בְּשׂוֹר: סוּף דְּבַר הַכֹּל
 נִשְׁמָע אֶחָד־הָאֱלֹהִים יִרְא
 וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר בִּי־טָה
¹⁴ כָּל־הָאָדָם: בִּי אֶת־כָּל־
 מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֹא בְּמוֹשָׁפֶט
 עַל כָּל־נַעֲלָם אִם־טוֹב
 וְאִם־רָע:

סוף דבר הכול נשמע את האלהים ירא ואת
 מצותיו שמור כי זה כל האדם:

^r Meaning of Heb uncertain

^{s-s} Emendation yields "all their conduct"